USTAV ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ("Sl. novine FBiH", br. 7/1996 i "Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 1/1996 - Amandmani I-V, 10/2000 - Amandman VI, 8/2004 - Amandmani VII-LII, 10/2004 - ispr. i 10/2004 - Amandmani LIII-LXI)

USTAV ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

("Sl. novine FBiH", br. 7/1996 i "Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 1/1996 - Amandmani I-V, 10/2000 - Amandman VI, 8/2004 - Amandmani VII-LII, 10/2004 - ispr. i 10/2004 - Amandmani LIII-LXI)

I - USPOSTAVLJANJE KANTONA

Član 1

Zeničko-dobojski kanton (u daljem tekstu: Kanton) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije).

Član 2

Granice Kantona utvrđene su Zakonom Federacije.

Član 3

Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalim i građani Kantona, ostvaruju svoja suverena prava u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini, u skladu sa

ovim Ustavom, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Ustavom Bosne i Hercegovine.

---

pogledati Amandman VIII

Član 4

Ovaj Ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije kantonalne vlasti i zaštita prava i sloboda utvrđenih Ustavom Federacije.

Član 5

Konstitutivni narodi i grupa Ostali bit će proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama Kantona.

Proporcionalna zastupljenost će se bazirati na popisu stanovništva iz 1991. godine, dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljem tekstu: proporcionalna zastupljenost).

Javne institucije u smislu ovog člana su ministarstva u Vladi Kantona, općinski organ vlasti, Kantonalni sud, općinski sudovi i Tužilaštvo.

---

pogledati Amandman IX

Član 6

Službeno ime Kantona je: ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON.

Član 7

Sjedište Kantona je u Zenici.

Član 8

Kanton ima grb, zastavu i pečat, kao i druge simbole o kojima odluči Skupština Kantona.

Za prihvaćanje simbola potrebna je većina glasova u Skupštini Kantona.

Član 9

Službeni jezici Kantona su bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica.

Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

---

pogledati Amandman X

II - LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

Član 10

U ostvarivanju svojih nadležnosti Kanton:

a) poduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i predviđenih u instrumentima u Aneksu Ustava Federacije i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom;

b) ostvaruje svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini;

c) osigurava da konstitutivni narodi i pripadnici grupe Ostali budu proporcionalno zastupljeni u ministarstvima Kantona.

---

pogledati Amandman XI

Član 11

Kanton posebno poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svih izbjeglica i raseljenim osobama u mjesta i domove iz kojih su raseljeni ili izbjegli, stvara uvjete za prihvat i smještaj izbjeglica i raseljenih osoba ukoliko nisu u mogućnosti da se vrate u svoje domove, te poduzima druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Član 12

Kanton, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, poduzima mjere na ostvarivanje prava i zaštite invalida i boraca domovinskog rata i članova porodica poginulih boraca.

Član 13

Svi sudovi, organi uprave i drugi organi kantonalne vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Član 14

Svi organi Kantona će, u okviru suradnje koju ostvaruju organi Federacije, ostvarivati suradnju sa međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III - SURADNJA SA OMBUDSMENIMA

Čl. 15 i 16

(brisano)

---

pogledati Amandman XII

IV - NADLEŽNOSTI KANTONALNE VLASTI

Član 17

Kanton ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona.

Član 18

Kanton je nadležan, ako ovim Ustavom nije drugačije određeno, za:

a) donošenje odluka, u okviru utvrđene ekonomske politike, za podsticanje privrednog i društvenog razvoja;

b) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme s oznakama Kantona;

c) utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranju obrazovanja;

d) utvrđivanje i provođenje kulturne politike;

e) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;

f) utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguranja javnih službi;

g) donošenje propisa o korišćenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje;

h) donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i humanitarnih aktivnosti;

i) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;

j) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;

k) provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite;

l) stvaranje i primjena politike kantonalnog turizma i razvoj turističkih resursa;

lj) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima;

m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi, uz odgova-rajuću konsultaciju sa općinskim vlastima.

Član 19

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Kanton nadležni su za:

a) jamčenje i ostvarivanje ljudskih prava,

b) zdravstvo,

c) politiku zaštite čovjekove okoline,

d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu,

e) socijalnu politiku,

f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije i o boravku i kretanju stranaca,

g) *(brisano)*

h) turizam,

i) korišćenje prirodnih bogatstva.

---

pogledati Amandman XIII

Član 20

Nadležnosti iz člana 19. ovog Ustava mogu biti ostvarivane zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona uz koordinaciju sa

federalnom vlašću, u skladu sa odredbama Ustava Federacije ili Zakonom.

Član 21

Kanton može, u skladu sa Ustavom Federacije i zakonom delegirati i prenijeti na federalnu vlast i općine svoje određene nadležnosti.

Zakon iz prethodnog stava donosi se dvotrećinskom većinom glasova.

Član 22

U vršenju nadležnosti iz člana 19. ovog Ustava Kanton će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica.

Član 23

Kanton može zajedno s drugim kantonima osnovati savjet kantona u cilju koordiniranja politike i aktivnosti u vezi sa pitanjima od zajedničkog interesa za njihove zajednice i radi obavještavanja svojih predstavnika u Domu naroda Parlamenta Federacije. Savjet može osnovati koordinaciona tijela, kao što su komisije i radne grupe, radi razmjene informacija i usklađivanja aktivnosti kantona u izvršavanju njihovih nadležnosti, ali ne mogu obuhvatiti vojne ili političke dogovore.

Organizacija i funkcioniranje savjeta kantona uređuje sa sporazumom između kantona, koje zaključuje Skupština Kantona.

---

pogledati Amandman XIV

V - STRUKTURA KANTONALNE VLASTI

A. Zakonodavna vlast kantona Skupština Kantona

1. Opće odredbe

Član 24

Zakonodavnu vlast Kantona vrši Skupština koja se sastoji od jednog doma.

Član 25

Skupština Kantona (u daljem tekstu: Skupština) sastoji se od 35 (trideset pet) poslanika.

---

pogledati Amandman VI

Član 26

Nacionalna struktura poslanika u Skupštini odražava nacionalnu strukturu stanovništva u Kantonu.

Član 27

Poslanici u Skupštini imaju četverogodišnji mandat.

---

pogledati Amandman XV

Član 28

Poslanike u Skupštini biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem na cijeloj teritoriji Kantona, u skladu sa Ustavom Federacije i Zakonom.

Član 29

Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Poslanici u Skupštini biće birani sa vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova. Zamjene za poslanike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Član 30

Svaki birač može biti biran za poslanika u Skupštini.

Nespojivost funkcija poslanika sa drugim funkcijama i poslovima uređuje se zakonom.

---

pogledati Amandman XVI

Član 31

Skupština prvi put bit će sazvana najkasnije deset dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Član 32

Skupština ima predsjedavajućeg i zamjenike predsjedavajućeg.

Predsjedavajući Skupštine predstavlja Skupštinu i nadležan je:

- za imenovanje kandidata za mjesto premijera Kantona, uz konsultaciju sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona,

- za praćenje provođenja politike Skupštine i propisa Skupštine,

- za stanje u ostvarivanju saradnje sa zakonodavnim organima drugih kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i organima Bosne i Hercegovine.

Ostale nadležnosti predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine utvrdit će se Poslovnikom Skupštine Kantona.

---

pogledati Amandman XVII

Član 32a

Skupština Kantona donosi većinom glasova svoj Poslovnik.

Poslovnikom se bliže uređuje način rada Skupštine, način potvrđivanja kandidata za izbor na mjesto predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg Skupštine i druga pitanja od značaja za rad Skupštine.

---

pogledati Amandman XVIII

Član 32b

U Skupštini Kantona formiraju se klubovi poslanika konstitutivnih naroda uz uslov da postoji najmanje jedan poslanik konstitutivnog naroda u Skupštini.

Svaki klub poslanika iz stava 1. ovog člana predlaže jednog kandidata iz reda svojih članova za izbor na mjesto predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg koje potvrđuje Skupština Kantona.

Ako jedan od konstitutivnih naroda nije zastupljen u Skupštini, mjesto zamjenika predsjedavajućeg iz tog naroda ostaje upražnjeno.

Tri kandidata koje potvrdi Skupština odlučuju između sebe ko će biti predsjedavajući Skupštine.

---

pogledati Amandman XIX

Član 33

Skupština zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim njenim poslovnikom i objavljuje izvještaje o zasjedanjima i odlukama.

Član 34

Kantonalni propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu Kantona.

Kantonalni propisi mogu se objavljivati u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 35

Naknada poslanicima Skupštine utvrđuje se Zakonom Kantona i neće se povećati ili smanjivati tokom izbornog mandata, osim za prilagođavanje troškovima života.

Član 36

Poslanici u Skupštini Kantona ne podliježu krivično-pravnoj ni građansko-pravnoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih dužnosti u Skupštini.

---

pogledati Amandman XX

Član 37

Skupština:

a) usvaja Ustav Kantona,

b) potvrđuje kandidate za mjesto predsjedavajućeg i/ili zamjenike predsjedavajućeg Skupštine,

c) potvrđuje Vladu Kantona,

d) bira delegate Kantona u Dom naroda Parlamenta Federacije iz svojih redova, u skladu sa Ustavom Federacije,

e) utvrđuje nadležnost kantonalnih i općinskih sudova, u skladu sa federalnim zakonima,

f) donosi zakone i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti,

g) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje,

h) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma sa državama i međunarodnim organizacijama, uz saglasnost zakonodavnog tijela Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije,

i) razmatra posebne izvještaje ombudsmena,

j) provodi istrage i u tu svrhu može zahtijevati svjedočenja, dokaze i dokumenata, ne ulazeći u nadležnosti sudske vlasti,

k) donosi Poslovnik Skupštine,

l) vrši i druge nadležnosti koje su joj povjerene.

---

pogledati Amandman XXI

Član 38

Skupština dvotrećinskom većinom:

a) usvaja Ustav Kantona,

b) donosi Zakon o prenošenju ili delegiranju kantonalne nadležnosti na općinsku ili federalnu vlast.

c) *(brisano)*

---

pogledati Amandman XXII

A.a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa

Član 38a

Vitalnim nacionalnim interesima konstitutivnih naroda koji se štite u Kantonu smatraju se:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu proporcionalno zastupljeni u Skupštini, izvršnim i pravosudnim organima vlasti,

- identitet jednog konstitutivnog naroda,

- ustavni amandmani,

- organizacija organa javne vlasti,

- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka,

- obrazovanje,

- vjeroispovijest,

- jezik,

- njegovanje kulture, tradicije i kulturnog naslijeđa,

- teritorijalna organizacija,

- sistem javnog informisanja i

druga pitanja, ukoliko tako smatra dvotrećinska većina jednog od klubova poslanika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona.

Ako predsjedavajući Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine tvrde da neki zakon, drugi propis ili akt spada u listu vitalnih interesa utvrđenih u stavu 1. ovog člana, za prihvaćanje tog zakona, drugog propisa ili akta potrebna je većina glasova unutar svakog od klubova poslanika konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona dužni su da u roku od 7 dana odluče da li neki od zakona, propisa ili akata spada u listu iz stava 1. ovog člana.

Ako predsjedavajući Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajućeg tvrdi da zakon, propis ili akt spada u listu vitalnih interesa, dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba poslanika jednog od konstitutivnih naroda Skupštine Kantona može proglasiti da je riječ o pitanju sa liste vitalnih nacionalnih interesa."

Član 38b

U slučaju da dvotrećinska većina jednog od klubova poslanika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona odluči da se neki zakon, propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za usvajanje takvog zakona, propisa ili akta potrebna je većina glasova unutar svakog kluba poslanika konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Ako se većina iz stava 1. ovog člana ne može postići, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji

donosi konačnu odluku o tome da li se dati zakon, propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako sud odluči da se radi o vitalnom interesu, zakon, propis ili akt se smatra neusvojenim, te se dokument vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru.

U slučaju iz prethodnog stava predlagač ne može podnijeti isti tekst zakona, propisa ili akta.

U slučaju da Ustavni sud odluči da se ne radi o vitalnom interesu, zakon, propis ili akt se smatra usvojenim.

---

pogledati Amandman XXIII

B - Izvršna vlast kantona

1. Premijer Kantona

---

pogledati Amandman XXIV

Član 39

Kanton ima premijera Kantona.

Premijer Kantona predstavlja i zastupa Kanton.

Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona.

---

pogledati Amandman XXV

Član 40

(brisano)

---

pogledati Amandman XXVI

Član 41

Premijer Kantona ima četverogodišnji mandat i ne može biti biran više od dva puta uzastopno.

---

pogledati Amandman XXVII

Član 42

Premijer Kantona, ukoliko je prekršio zakletvu ili je iz drugih razloga nedostojan vršenja te funkcije, može biti smijenjen ili razriješen na osnovu ostavke odlukom Skupštine.

---

pogledati Amandman XXVIII

Član 43

Ukoliko mjesto premijera Kantona ostane upražnjeno, predsjedavajući Skupštine će u roku od 30 dana imenovati novog kandidata.

U slučaju da premijer Kantona bude privremeno u nemogućnosti da obavlja svoju dužnost, poslove premijera vršit će jedan od ministara kojeg ovlasti premijer Kantona, uz konsultaciju sa predsjedavajućim Skupštine Kantona.

---

pogledati Amandman XXIX

Član 44

Premijer Kantona nadležan je za:

- provođenje politike i izvršavanje kantonalnih propisa, uključujući osiguranje izvršavanja odluka sudova;

- smjenu ministra u skladu sa zakonom;

- potpisivanje međunarodnih sporazuma u ime Kantona, koje odobrava Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa zakonom;

- podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu radi utvrđivanja da li je predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ kantonalne ili općinske vlasti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

- staranje o ostvarivanju saradnje sa organima drugih kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i organima Bosne i Hercegovine;

- predsjedanje sjednicama Vlade;

- druga pitanja utvrđena ovim Ustavom i zakonom i

- izvršavanje i drugih poslova koje mu povjeri Skupština.

Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona za rad Vlade.

_____

pogledati Amandmane I i XXX

Član 45

(brisano)

_____

pogledati Amandman XXXI

2. Vlada Kantona

Član 46

Vladu Kantona čine premijer Kantona i ministri ministarstava čiji se broj utvrđuje zakonom.

Vladu Kantona potvrđuje Skupština Kantona većinom glasova.

Vlada preuzima dužnost nakon potvrđivanja od Skupštine Kantona.

_____

pogledati Amandmane II i XXXII

Član 47

Ministre imenuje predsjednik Kantona, a imenovanje potvrđuje Skupština.

_____

pogledati Amandmane III i XXXIII

Član 48

Vlada Kantona se može smijeniti odlukom Predsjednika Kantona ili izglasavanjem nepovjerenja Vladi većinom glasova u Skupštini.

Vlada podnosi ostavku ako joj u bilo koje vrijeme Skupština Kantona izglasa nepovjerenje.

Odluka o smjenjivanju premijera Kantona povlači ostavku, odnosno odluku o smjenjivanju ministara ukoliko Skupština ne odluči drugačije.

Svako upražnjeno mjesto popunjava se po istom postupku.

_____

pogledati Amandman IV i XXXIV

Član 48a

Ministri snose krajnju odgovornost za rad svojih ministarstava.

Ministri odgovaraju premijeru Kantona i Skupštini Kantona.

Ministar može podnijeti ostavku Skupštini Kantona, a ostaje na dužnosti do dana donošenja odluke o razrješenju.

---

pogledati Amandman XXXV

Član 49

Organizacija Vlade Kantona uređuje se u skladu sa kantonalnim Ustavom i Zakonom, tako da Vlada održava nacionalni sastav stanovništva kao cjeline na teritoriji Kantona, s tim da u svakom slučaju osigurava zastupljenost konstitutivnih naroda.

Zakonom Kantona će se utvrditi organizacija kantonalne uprave u skladu sa načelima organizacije koju donosi Parlament Federacije.

Član 50

Vlada Kantona nadležna je za:

a) provođenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa,

b) izvršavanje odluka sudova i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Kantonu od federalne vlasti,

c) pripremu prijedloga budžeta,

d) osiguranje suradnje Vlade Kantona i ombudsmena,

e) *(brisano)*

f) osiguranje da nacionalna struktura policije odražava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake općine mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva te općine,

g) *(brisano)*

h) vršenje drugih nadležnosti utvrđenih ovim Ustavom.

---

pogledati Amandman XXXVI

Član 51

Svaki ministar odgovoran je za:

a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa iz nadležnosti ministarstva na čijem je čelu,

b) pripremanje, predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti svoga ministarstva,

c) rukovođenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti ministarstva kojim rukovodi,

d) izdavanje uputstva, instrukcija, naredbi i donošenje propisa u cilju izvršavanja zakona iz nadležnosti ministarstva na čijem je čelu, ako je za to ovlašćen zakonom,

e) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje budžetskih prijedloga iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi,

f) davanje odgovora na pitanje poslanika u Skupštini iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi,

g) pomaganje premijeru Kantona u vođenju politike i izvršavanju zakona Kantona i drugih propisa,

h) izvršavanje i drugih zadataka koje mu povjeri premijer Kantona.

---

pogledati Amandman XXXVII

Član 52

U izuzetnim slučajevima, za vrijeme trajanja opasnosti po zemlju i Kanton i kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština, Vlada je ovlašćena da donosi propise od vitalnog značaja za Kanton iz nadležnosti Skupštine, kojima se ne mogu derogirati prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije, ovim Ustavom i drugim propisima.

Propis donesen u skladu sa prethodnim stavom prestaje da važi čim prestanu okolnosti zbog kojih Skupština nije bila u mogućnosti da se sastane, a najkasnije 30 dana od njegovog objavljivanja.

Član 53

Premijer Kantona i članovi Vlade neće biti građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihove dužnosti u Vladi

Kantona.

---

pogledati Amandmane V i XXXVIII

C - SUDSKA VLAST KANTONA

Član 54

Sudsku funkciju u Kantonu vrše Kantonalni sud i općinski sudovi.

---

pogledati Amandman XXXIX

Član 55

Sudska vlast u Kantonu je samostalna i nezavisna i vrši se na osnovu Ustava i zakona Federacije i Kantona.

Član 56

Sudovi u Kantonu osiguravaju jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

Član 57

Svi sudski postupci su javni, ukoliko za određene izuzetne situacije, zakonom nije drugačije određeno.

Sve presude se javno objavljuju.

Član 58

Kantonalni sudovi osnivaju se zakonom.

---

pogledati Amandman LIII

Član 59

Kantonalni sud ima žalbenu nadležnost u odnosu na općinske sudove u Kantonu i prvostepenu nadležnost u stvarima koje ne spadaju u nadležnost općinskih sudova, te druge nadležnosti utvrđene zakonom.

---

pogledati Amandman XL

Član 60

Odluke Kantonalnog suda donesene po žalbama na odluke općinskih sudova su konačne i obavezujuće, osim ako se radi o pitanjima koja se tiču Ustava, zakona i drugih propisa Federacije.

Presude, kao i rješenja Kantonalnog suda, koje se odnose na žalbe podnijete u skladu sa stavom 1. ovog člana, posebno su obavezujuće za strane u postupku, kao i za sud na čije je odluka žalba izjavljena.

---

pogledati Amandman XLI

Član 61

Jednoobraznost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred svim sudovima uspostaviće se zakonom Federacije.

Skupština može, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju Kantonalnog suda i općinskim sudovima.

U skladu sa pravilima iz prethodnog stava, svaki sud utvrđuje svoju unutrašnju organizaciju i u vezi s tim donosi dopunska pravila.

---

pogledati Amandman XLI

Član 62

Zakonom Kantona utvrđuje se broj sudija.

Član 63

Sudije Kantonalnog suda, uključujući i predsjednika Suda, odabire, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje nadležno Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom.

---

pogledati Amandman XLII

Član 64

Sudije Kantonalnog suda, osim sudija u rezervi, imenuju se doživotno, osim ako podnesu ostavku, ako se penzionišu ili ako s razlogom budu smijenjeni od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, u skladu sa zakonom Federacije.

Sudijama Kantonalnog suda sudijska funkcija može, izuzetno, prestati i kao rezultat procesa odabira nakon reforme Kantonalnog suda za vrijeme prijelaznog perioda kako je utvrđeno zakonom.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju sudija Kantonalnog suda utvrđuje se zakonom Federacije.

Plaće i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka, u skladu sa zakonom.

---

pogledati Amandman XLIII

Član 65

(brisano)

---

pogledati Amandman XLIV

Član 66

Uslovi za obavljanje funkcije sudije Kantonalnog suda, uključujući i imunitet, utvrđuju se zakonom Federacije Bosne i Hercegovine.

---

pogledati Amandman XLV

VI - OPĆINSKE VLASTI

1. Opće odredbe

Član 67

U ostvarivanju svojih nadležnosti svaka općina:

a) preduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i predviđenih u instrumentima u Anexu Ustava Federacije i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije, ovim Ustavom i statutom općine,

b) izvršava svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u toj općini,

c) obezbjeđuje da konstitutivni narodi i pripadnici grupe Ostalih budu proporcionalno zastupljeni u općinskim organima vlasti.

---

pogledati Amandman XLVI

Član 68

U općini se ostvaruje lokalna samouprava i vrše poslovi predviđeni ovim Ustavom i oni koje na njih delegira Kanton ili Federacija.

Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem nadležnosti utvrđenih ovim Ustavom, kantonalnim zakonom i statutom općine.

U općini se naročito:

a) stvaraju i razvijaju materijali i drugi uvjeti za život i rad i zadovoljavanje materijalnih i zajedničkih potreba, u skladu sa utvrđenom politikom i propisima Kantona i Federacije,

b) provodi utvrđena obrazovna politika,

c) preduzima mjere u cilju unaprjeđenja lokalnog poslovanja i humanitarnih aktivnosti,

d) provodi utvrđena stambena politika,

e) provodi propise kantonalne vlasti o korišćenju lokalnog zemljišta i prostornog planiranja,

f) provodi socijalna politika i uspostavljaju službe socijalne zaštite,

g) izgrađuju i održavaju putevi, vodovodi i ostala infrastruktura lokalnog značaja,

h) preduzimaju mjere za osiguravanje higijene i zdravlja,

i) upravlja javnim dobrima u javnoj upotrebi lokalnog značaja,

j) donese propisi o operezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nije obezbijedila kantonalna ili federalna vlast,

k) donose propisi za izvršavanje općinskih nadležnosti i u skladu sa zakonom,

l) obezbjeđuju opći uvjeti za snabdijevanje građana i vršenje uslužnih djelatnosti.

Općina može pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom za zaštitu prava na lokalnu samoupravu.

---

pogledati Amandman LIV

Član 69

Općine čije većinsko stanovništvo po nacionalnoj strukturi nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu u Kantonu kao cjelini, nadležne su za obrazovanje, kulturu, turizam, lokalno poslovanje, dobrotvorne aktivnosti i radio i televiziju.

Član 70

Općina ima statut.

Statut i drugi propisi općine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim Ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

2. Općinsko vijeće

Član 71

Svaka općina ima općinsko vijeće.

Član 72

Broj općinskih vijećnika utvrđuje se statutom općine.

Član 73

Mandat članova općinskog vijeća je četiri godine, s tim da mandat prvih članova općinskog vijeća traje jednu godinu.

---

pogledati Amandman XLVII

Član 74

Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine na način utvrđen zakonom.

Svaki birač može biti biran za općinskog vijećnika.

---

pogledati Amandman LV

Član 75

Općinsko vijeće:

a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine,

b) podnosi zahtjev Ustavnom sudu radi sporova između općine i kantona ili Federacije,

c) usvaja općinski budžet i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nisu osigurali kantonalna ili federalna vlast,

d) donosi poslovnik o svome radu,

e) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti.

---

pogledati Amandman LVI

Član 76

Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim slučajevima predviđenim poslovnikom i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Član 77

Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu općine.

Član 78

Statutom općine se utvrđuje postupak i izbor predsjedavajućeg općinskog vijeća.

---

pogledati Amandman LVII

3. Općinski načelnik

Član 79

Svaka općina ima općinskog načelnika.

Član 80

Općinskog načelnika biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine na način utvrđen zakonom.

Svaki birač može biti biran za općinskog načelnika.

---

pogledati Amandman LVIII

Član 81

Nespojive su funkcije općinskog načelnika i općinskog vijećnika.

Član 82

Općinski načelnik nadležan je za:

a) provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, delegiranih ili prenesenih nadležnosti općini od kantonalne i federalne vlasti,

b) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu radi rješavanja sporova između općine i kantona ili Federacije,

c) osiguranje saradnje općinskih službenika sa obdusmenima,

d) staranje o organizaciji općinske uprave i njenom radu,

e) *(brisano)*

f) rukovođenje radom općinskih službi i općinskih službenika,

g) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika,

h) pripremanje prijedloga koje razmatra općinsko vijeće i

i) vršenje drugih nadležnosti utvrđenih zakonom i statutom općine.

---

pogledati Amandman XLVIII i LIX

Član 82a

Općinski načelnik i predsjedavajući općinskog vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnog sastava ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda odnosno iz reda ostalih, izuzev u onim općinama u kojima jedan od konstitutivnih naroda čini više od 80% stanovništva, prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Mandat općinskog načelnika je četiri godine.

---

pogledati Amandman LX

4. Općinski sudovi

Član 83

Općinski sudovi osnivaju se zakonom Kantona.

Finansiranje općinskih sudova se vrši iz budžeta Kantona.

Član 84

Općinski sud se osniva za područje općine.

Za dvije ili više općina može se osnovati jedan općinski sud.

Član 85

Općinski sudovi imaju izvornu nadležnost za sve građanske i krivične stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim Ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Kantona, dio izvorne nadležnosti nije prenesen na neki drugi sud.

Član 86

Sudije općinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, odabire, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje nadležno Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom.

---

pogledati Amandman XLIX

Član 87

Sudije općinskih sudova, osim rezervih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se penzionišu ili budu smijenjeni od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u skladu sa zakonom.

Sudijama općinskih sudova sudijska funkcija može izuzetno prestati i kao rezultat procesa odabira nakon reforme općinskih sudova za vrijeme prijelaznog perioda kako je utvrđeno zakonom.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju sudija općinskih sudova utvrđuje se zakonom Federacije.

Plaće i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

---

pogledati Amandman L

VII - AMANDMANI NA USTAV

Član 88

Amandman na Ustav mogu predlagati Vlada Kantona, klubovi poslanika i većina poslanika u Skupštini.

Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati u Skupštini prije isteka roka od dvije sedmice, nakon što je prvi put bio podnesen.

Predloženi amandman usvaja se dvotrećinskom većinom poslanika u Skupštini.

---

pogledati Amandman LI

Član 89

Ni jednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti ni jedno od prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i instrumentima predviđenim u Anexu Ustava Federacije, niti promijeniti ovaj član Ustava.

VIII - USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Član 90

Ustav Kantona usvojiće i proglasiti Skupština Kantona u prijelaznom periodu, koja se sastoji od pet odbornika iz svake skupštine općine, izabranih od strane i između odbornika skupštine općine izabranih 1990. godine čiji su mandati još uvijek važeći, na način i u postupku utvrđenim Ustavom Federacije.

Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Skupštine Kantona u prijelaznom periodu.

Član 91

Do donošenja zakona i drugih kantonalnih propisa primjenjivaće se svi zakoni, propisi i sudska pravila koja su na snazi u Federaciji.

Član 92

Skupštine Kantona u prijelaznom periodu:

a) usvaja Ustav Kantona,

b) bira predsjednika Kantona u prijelaznom periodu i Vladu Kantona u prijelaznom periodu.

Član 93

Do prvog saziva Skupštine Kantona, njene funkcije, prema ovom Ustavu, vrši Skupština Kantona u prijelaznom periodu.

Čim ovaj Ustav stupi na snagu, Skupština u prijelaznom periodu bira Predsjednika Kantona u prijelaznom periodu.

Predsjednik Kantona u prijelaznom periodu nakon toga imenuje ministre u Vladi Kantona u prijelaznom periodu i predlaže sudije kantonalnih sudova.

Predsjednik Kantona vrši imenovanje Vlade Kantona u prijelaznom periodu, koju potvrđuje Skupština većinom glasova.

Član 94

Predsjednik Kantona i članovi Vlade Kantona u prijelaznom periodu vrše dužnosti odgovarajućih stalnih funkcionera u skladu sa ovim Ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa ovim Ustavom.

Član 95

Skupština Kantona u prijelaznom periodu izabraće sve druge organe u prijelaznom periodu, u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Član 96

Odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine, čiji mandati su još uvijek važeći, u najkraćem roku izabraće organe u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Član 97

Ako je teritorija općine u cjelosti po privremenom okupacijom agresora, obrazuje se samo općinsko vijeće i općinski načelnik te općine, sa privremenim sjedištem, u pravilu, na području Kantona.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, općinsko vijeće i općinski načelnik vrše samo one nadležnosti koje su u vezi sa stvaranjem uvjeta za organiziranje rada općine na svojoj teritoriji i ostvaruju suradnju sa nadležnim organima Federacije, Kantona i općina u vezi sa zbrinjavanjem izbjeglih i raseljenih građana svoje općine i stvaranje uvjeta za njihov povratak u svoje domove.

Član 98

Skupština će izabrati predsjednika Kantona na sjednici prvog saziva.

U roku od dvije sedmice nakon izbora, predsjednik Kantona imenovaće Vladu Kantona, a Skupština Kantona će razmotriti imenovanje Vlade Kantona po hitnom postupku.

Odredbe iz stava 1. i 2. ovog člana se primjenjuju prilikom izbora predsjednika Kantona i Vlade Kantona nakon održavanja izbora iz člana IX 4. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 99

Na javne dužnosti u Kantonu ne mogu se birati osobe osuđene za ratne zločine ili one protiv kojih je pokrenut sudski postupak zbog ratnih zločina, odnosno za djela koja ih čine moralno nepodobnim za vršenje tih dužnosti.

Član 100

Obavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine koristiće se u proračunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu.

Član 101

Ovaj Ustav stupa na snagu danom usvajanja, a objavit će se istog dana na Oglasnoj tabli Kantona, s tim da će se naknadno objaviti i u Službenim novinama Kantona.

Amandmani I - V
na Ustav Zeničko-dobojskog kantona

("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 1/1996)

Amandman I

Predsjednik Kantona je nadležan za:

a) imenovanje predsjednika i članova Vlade Kantona,

b) predlaganje sudija Kantonalnog suda,

c) potpisivanje međunarodnih sporazuma u ime Kantona, koje odobrava Skupština u saglasnosti Parlamenta Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije,

d) davanje pomilovanja za djela utvrđena kantonalnim zakonima,

e) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije radi utvrđivanja da li su Ustav Kantona, predloženi zakoni ili zakoni koje je usvojila Skupština, u skladu sa Ustavom Federacije,

f) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije radi utvrđivanja da li su predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ kantonalne ili općinske vlasti u skladu sa Ustavom Federacije,

g) razmatranje izvještaja Ombdusmena i osiguravanje uvjeta za njegov rad.

h) staranje o osiguranju saradnje sa organima Federacije,

i) izvršavanje i drugih poslova koje mu povjeri Skupština.

Ovim amandmanom izmijenjen je član 44. Ustava Kantona.

Amandman II

Vladu Kantona čine: predsjednik Vlade i ministri, čiji se broj utvrđuje Zakonom o Vladi.

Predsjednik Vlade predsjedava sjednicama Vlade i odgovoran je za njen rad predsjedniku Kantona i Skupštini.

Ovim amandmanom izmijenjen je član 46. Ustava Kantona.

Amandman III

Predsjednika Vlade i ministre imenuje predsjednik Kantona, a imenovanje potvrđuje Skupština.

Ovim amandmanom izmijenjen je član 47. stav 1. Ustava Kantona.

Amandman IV

Predsjednik Kantona smjenjuje predsjednika Vlade i ministre.

Ovim amandmanom izmijenjen je član 48. stav 2. Ustava Kantona.

Amandman V

Predsjednik Kantona, Predsjednik Vlade i ministri ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije, bez prethodnog odobrenja Skupštine.

Ovim amandmanom izmijenjen je član 53. Ustava Kantona.

Amandman VI
na Ustav Zeničko-dobojskog kantona

("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 10/2000)

Amandman VI

Skupština Kantona (u daljem tekstu: Skupština) sastoji se od 35 (trideset pet) poslanika. Ovim Amandmanom mijenja se član 25. Ustava Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/96).

Amandmani VII - LII
na Ustav Zeničko-dobojskog kantona

("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 8/2004 i 10/2004 - ispr.)

Amandman VII

Preambula Ustava Zeničko-dobojskog kantona mijenja se i glasi:

"Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi, zajedno sa Ostalim, i građani Zeničko-dobojskog kantona, odlučni da osiguraju punu nacionalnu ravnopravnost, demokratske odnose i najviše standarde ljudskih prava i sloboda, a na osnovu člana V 1. (4) Ustava Federacije BiH, ovim donose Ustav Zeničko-dobojskog kantona."

Amandman VIII

U članu 3. riječ: "i" zamjenjuje se zarezom, a iza riječi: "Hrvati" dodaju se riječi: "i Srbi", iza riječi: "prava" briše se preostali tekst, a umjesto njega piše se tekst: "u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini, u skladu sa ovim Ustavom, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Ustavom Bosne i Hercegovine."

Amandman IX

Član 5. mijenja se i glasi:

"Konstitutivni narodi i grupa Ostali bit će proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama Kantona.

Proporcionalna zastupljenost će se bazirati na popisu stanovništva iz 1991. godine, dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljem tekstu: proporcionalna zastupljenost).

Javne institucije u smislu ovog člana su ministarstva u Vladi Kantona, općinski organ vlasti, Kantonalni sud, općinski sudovi i Tužilaštvo."

Amandman X

U članu 9. stavovi 1. i 2. mijenjaju se i glase:

"Službeni jezici Kantona su bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica."

Amandman XI

U članu 10. stav 1. dodaje se tačka c) koja glasi:

"c) osigurava da konstitutivni narodi i pripadnici grupe Ostali budu proporcionalno zastupljeni u ministarstvima Kantona."

Amandman XII

Glava "III - SARADNJA SA OMBUDSMENIMA", članovi 15. i 16. se brišu.

Amandman XIII

U članu 19. stav 1. tačka "f)" mijenja se i glasi:

"Provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije i o boravku i kretanju stranaca."

Tačka "g)" se briše.

Amandman XIV

U članu 23. iza riječi "Kanton" riječ: "će" zamjenjuje se riječju: "može", a iza riječi: "s" dodaje se riječ: "drugim" i brišu se riječi: "sa bošnjačkom većinom."

Amandman XV

U članu 27. riječ "dvogodišnji" se zamjenjuje riječju "četverogodišnji".

Amandman XVI

U članu 30. stav 2. mijenja se i glasi:

"Nespojivost funkcija poslanika sa drugim funkcijama i poslovima uređuje se zakonom."

Amandman XVII

U članu 32. iza riječi: "predsjedavajućeg" briše se tačka i dodaju se riječi: "i zamjenike predsjedavajućeg."

Iza stava 1. dodaju se stavovi 2. i 3. koji glase:

"Predsjedavajući Skupštine predstavlja Skupštinu i nadležan je:

- za imenovanje kandidata za mjesto premijera Kantona, uz konsultaciju sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona,

- za praćenje provođenja politike Skupštine i propisa Skupštine,

- za stanje u ostvarivanju saradnje sa zakonodavnim organima drugih kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i organima Bosne i Hercegovine.

Ostale nadležnosti predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine utvrdit će se Poslovnikom Skupštine Kantona."

Amandman XVIII

Iza člana 32. dodaje se novi član 32a. koji glasi:

"Član 32a

Skupština Kantona donosi većinom glasova svoj Poslovnik.

Poslovnikom se bliže uređuje način rada Skupštine, način potvrđivanja kandidata za izbor na mjesto predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg Skupštine i druga pitanja od značaja za rad Skupštine."

Amandman XIX

Iza člana 32a., dodaje se član 32b. koji glasi:

"Član 32b

U Skupštini Kantona formiraju se klubovi poslanika konstitutivnih naroda uz uslov da postoji najmanje jedan poslanik konstitutivnog naroda u Skupštini.

Svaki klub poslanika iz stava 1. ovog člana predlaže jednog kandidata iz reda svojih članova za izbor na mjesto predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg koje potvrđuje Skupština Kantona.

Ako jedan od konstitutivnih naroda nije zastupljen u Skupštini, mjesto zamjenika predsjedavajućeg iz tog naroda ostaje upražnjeno.

Tri kandidata koje potvrdi Skupština odlučuju između sebe ko će biti predsjedavajući Skupštine."

Amandman XX

Član 36. mijenja se i glasi:

"Poslanici u Skupštini Kantona ne podliježu krivično-pravnoj ni građansko-pravnoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih dužnosti u Skupštini."

Amandman XXI

U članu 37. stav 1. tačka c) mijenja se i glasi:

"c) potvrđuje kandidate za mjesto predsjedavajućeg i/ili zamjenike predsjedavajućeg Skupštine".

Tačka d) se mijenja i glasi:

"d) potvrđuje Vladu Kantona".

U tački k) iza riječi "razmatra" dodaje se riječ "posebne".

Tačke b) i f) se brišu, a tačke: "c, d, e, g, h, i, j, k, I, m. i n." postaju tačke: "b, c, d, e, f, g, h, i, j, k. i I."

Amandman XXII

U članu 38. stav 1. tačka b) umjesto zareza stavlja se tačka, briše se riječ "i" i tačka "c)".

Amandman XXIII

Iza člana 38. dodaje se novo potpoglavlje: "A.a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa" i članovi 38a. i 38b. koji glase:

"Član 38a

Vitalnim nacionalnim interesima konstitutivnih naroda koji se štite u Kantonu smatraju se:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu proporcionalno zastupljeni u Skupštini, izvršnim i pravosudnim organima vlasti,

- identitet jednog konstitutivnog naroda,

- ustavni amandmani,

- organizacija organa javne vlasti,

- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka,

- obrazovanje,

- vjeroispovijest,

- jezik,

- njegovanje kulture, tradicije i kulturnog naslijeđa,

- teritorijalna organizacija,

- sistem javnog informisanja i

druga pitanja, ukoliko tako smatra dvotrećinska većina jednog od klubova poslanika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona.

Ako predsjedavajući Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine tvrde da neki zakon, drugi propis ili akt spada u listu vitalnih interesa utvrđenih u stavu 1. ovog člana, za prihvaćanje tog zakona, drugog propisa ili akta potrebna je većina glasova unutar svakog od klubova poslanika konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona dužni su da u roku od 7 dana odluče da li neki od zakona, propisa ili akata spada u listu iz stava 1. ovog člana.

Ako predsjedavajući Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajućeg tvrdi da zakon, propis ili akt spada u listu vitalnih interesa, dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba poslanika jednog od konstitutivnih naroda Skupštine Kantona može proglasiti da je riječ o pitanju sa liste vitalnih nacionalnih interesa."

Član 38b

U slučaju da dvotrećinska većina jednog od klubova poslanika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona odluči da se neki zakon, propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za usvajanje takvog

zakona, propisa ili akta potrebna je većina glasova unutar svakog kluba poslanika konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Ako se većina iz stava 1. ovog člana ne može postići, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku o tome da li se dati zakon, propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako sud odluči da se radi o vitalnom interesu, zakon, propis ili akt se smatra neusvojenim, te se dokument vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru.

U slučaju iz prethodnog stava predlagač ne može podnijeti isti tekst zakona, propisa ili akta.

U slučaju da Ustavni sud odluči da se ne radi o vitalnom interesu, zakon, propis ili akt se smatra usvojenim."

Amandman XXIV

U poglavlju "B. IZVRŠNA VLAST KANTONA", u potpoglavlju 1. riječ: "predsjednik" se briše a umjesto nje se piše: "premijer".

Amandman XXV

U članu 39. riječ: "predsjednika" se briše a umjesto nje se piše: "premijera Kantona."

Iza stava 1. dodaju se stavovi 2. i 3. koji glase:

"Premijer Kantona predstavlja i zastupa Kanton.

Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona."

Amandman XXVI

Član 40. se briše.

Amandman XXVII

U članu 41. riječ: "predsjednik" se briše a umjesto nje se piše: "premijer", i riječ: "dvogodišnji" se briše, a umjesto nje piše se: "četverogodišnji".

Amandman XXVIII

U članu 42. riječ: "predsjednik" se briše a umjesto nje se piše: "premijer", briše se tačka i dodaje tekst koji glasi: "ili razriješen na osnovu ostavke odlukom Skupštine".

Amandman XXIX

Član 43. se mijenja i glasi:

"Ukoliko mjesto premijera Kantona ostane upražnjeno, predsjedavajući Skupštine će u roku od 30 dana imenovati novog kandidata.

U slučaju da premijer Kantona bude privremeno u nemogućnosti da obavlja svoju dužnost, poslove premijera vršit će jedan od ministara kojeg ovlasti premijer Kantona, uz konsultaciju sa predsjedavajućim Skupštine Kantona."

Amandman XXX

Amandman I Ustava mijenja se i glasi:

"Premijer Kantona nadležan je za:

- provođenje politike i izvršavanje kantonalnih propisa, uključujući osiguranje izvršavanja odluka sudova;

- smjenu ministra u skladu sa zakonom;

- potpisivanje međunarodnih sporazuma u ime Kantona, koje odobrava Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa zakonom;

- podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu radi utvrđivanja da li je predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ kantonalne ili općinske vlasti u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine;

- staranje o ostvarivanju saradnje sa organima drugih kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i organima Bosne i Hercegovine;

- predsjedanje sjednicama Vlade;

- druga pitanja utvrđena ovim Ustavom i zakonom i

- izvršavanje i drugih poslova koje mu povjeri Skupština.

Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona za rad Vlade."

Amandman XXXI

Član 45 se briše.

Amandman XXXII

Amandman II Ustava mijenja se i glasi:

"Vladu Kantona čine premijer Kantona i ministri ministarstava čiji se broj utvrđuje zakonom.

Vladu Kantona potvrđuje Skupština Kantona većinom glasova.

Vlada preuzima dužnost nakon potvrđivanja od Skupštine Kantona."

Amandman XXXIII

Amandman III Ustava Kantona se briše i briše se stav 2. člana 47. Ustava.

Amandman XXXIV

Amandman IV Ustava Kantona mijenja se i glasi:

"Vlada podnosi ostavku ako joj u bilo koje vrijeme Skupština Kantona izglasa nepovjerenje.

Odluka o smjenjivanju premijera Kantona povlači ostavku, odnosno odluku o smjenjivanju ministara ukoliko Skupština ne odluči drugačije.

Svako upražnjeno mjesto popunjava se po istom postupku."

Amandman XXXV

Iza člana 48. dodaje se član 48a, koji glasi:

"Član 48a

Ministri snose krajnju odgovornost za rad svojih ministarstava.

Ministri odgovaraju premijeru Kantona i Skupštini Kantona.

Ministar može podnijeti ostavku Skupštini Kantona, a ostaje na dužnosti do dana donošenja odluke o razrješenju."

Amandman XXXVI

U članu 50. stav 1. u tački b) riječi: "svakog kantonalnog i federalnog suda" se brišu, a umjesto njih se piše: "sudova".

Tačke e) i g) se brišu.

Amandman XXXVII

U članu 51. stav 1. u tački g) riječ "predsjedniku" se briše a umjesto nje se piše "premijeru" i u tački h) riječ "predsjednik" se briše, a umjesto nje se piše "premijer".

Amandman XXXVIII

Amandman V Ustava Kantona mijenja se i glasi:

"Premijer Kantona i članovi Vlade neće biti građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihove dužnosti u Vladi Kantona."

Amandman XXXIX

U članu 54. riječ: "kantonalni" piše se velikim početnim slovom i iza nje dodaje se riječ: "sud".

Amandman XL

Član 59. mijenja se i glasi:

"Kantonalni sud ima žalbenu nadležnost u odnosu na općinske sudove u Kantonu i prvostepenu nadležnost u stvarima koje ne spadaju u nadležnost općinskih sudova, te druge nadležnosti utvrđene zakonom."

Amandman XLI

U članu 60. stavovi 1. i 2. i članu 61. stav 2. riječi: "kantonalni sudovi" u odgovarajućem padežu, zamjenjuju se riječima: "Kantonalni sud" u odgovarajućem padežu.

Amandman XLII

Član 63. mijenja se i glasi:

"Sudije Kantonalnog suda, uključujući i predsjednika Suda, odabire, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje nadležno Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom."

Amandman XLIII

Član 64. mijenja se i glasi:

"Sudije Kantonalnog suda, osim sudija u rezervi, imenuju se doživotno, osim ako podnesu ostavku, ako se penzionišu ili ako s razlogom budu smijenjeni od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, u skladu sa zakonom Federacije.

Sudijama Kantonalnog suda sudijska funkcija može, izuzetno, prestati i kao rezultat procesa odabira nakon reforme Kantonalnog suda za vrijeme prijelaznog perioda kako je utvrđeno zakonom.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju sudija Kantonalnog suda utvrđuje se zakonom Federacije.

Plaće i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka, u skladu sa zakonom."

Amandman XLIV

Član 65. se briše.

Amandman XLV

Član 66. mijenja se i glasi:

"Uslovi za obavljanje funkcije sudije Kantonalnog suda, uključujući i imunitet, utvrđuju se zakonom Federacije Bosne i Hercegovine."

Amandman XLVI

U članu 67. stav 1. iza tačke b) dodaje se nova tačka c) koja glasi:

"c) obezbjeđuje da konstitutivni narodi i pripadnici grupe Ostalih budu proporcionalno zastupljeni u općinskim organima vlasti."

Amandman XLVII

U članu 73. riječ: "dvije" se briše a umjesto nje se piše: "četiri".

Amandman XLVIII

U članu 82. stav 1. tačka e) se briše.

Amandman XLIX

Član 86. mijenja se i glasi:

"Sudije općinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, odabire, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje nadležno Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom."

Amandman L

Član 87. mijenja se i glasi:

"Sudije općinskih sudova, osim rezervih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se penzionišu ili budu

smijenjeni od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u skladu sa zakonom.

Sudijama općinskih sudova sudijska funkcija može izuzetno prestati i kao rezultat procesa odabira nakon reforme općinskih sudova za vrijeme prijelaznog perioda kako je utvrđeno zakonom.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju sudija općinskih sudova utvrđuje se zakonom Federacije.

Plaće i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene za vrijeme vršenja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman LI

U članu 88. umjesto riječi: "može" piše se: "mogu", a riječi: "predsjednik Kantona" se brišu.

Amandman LII

Amandmani od VII do LII stupaju na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Amandmani LIII - LXI
na Ustav Zeničko-dobojskog kantona

("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 10/2004)

Amandman LIII

U članu 58. riječ "Kantona" briše se.

Amandman LIV

U članu 68. iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"Općina može pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom za zaštitu prava na lokalnu samoupravu."

Amandman LV

U članu 74. iza riječi "općine" briše se tačka i dodaju se riječi "na način utvrđen zakonom", a preostali dio teksta briše se.

Dodaje se novi stav 2. koji glasi: "Svaki birač može biti biran za općinskog vijećnika."

Amandman LVI

U članu 75. stav 1. tačka b) mijenja se i glasi:

"Podnosi zahtjev Ustavnom sudu radi sporova između općine i kantona ili Federacije."

Amandman LVII

U članu 78. iza riječi "vijeća" stavlja se tačka, a preostali tekst se briše.

Amandman LVIII

Član 80 mijenja se i glasi:

"Općinskog načelnika biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine na način utvrđen zakonom.

Svaki birač može biti biran za općinskog načelnika."

Amandman LIX

U članu 82. u stavku 1. iza tačke a) dodaje se nova tačka b) koja glasi:

"podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu radi rješavanja sporova između općine i kantona ili Federacije."

Dosadašnje tačke b), c), d), f), g), h) postaju tačke c), d), f), g), h) i i).

Amandman LX

Iza člana 82. dodaje se novi član 82a. koji glasi:

"Član 82a

Općinski načelnik i predsjedavajući općinskog vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnog sastava ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda odnosno iz reda ostalih, izuzev u onim općinama u kojima jedan od konstitutivnih naroda čini više od 80% stanovništva, prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Mandat općinskog načelnika je četiri godine."

Amandman LXI

Amandmani LIII - LXI stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona.